

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 15. Divi Michaëlis oppidi depopulatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

buerint. Altero die Mamalucorum numerosa cohors, Simone Alvaro duce, oppidum aggreditur; diripit, sacra profanaque miscet, obluentantes obtruncat, in gentis primores vincula injicit, imbellem turbam abigit, Petrum Molam supellectile spoliat: qui in omnem partem se vertebat, quâ putabat latrones ad commiserationem inflecti posse. Per Superos obtestabatur Indorum innocentiam, furibundis supplicibus fiebat, audacissimos obsecrabat, alios objurgabat; sed ubi vidit in ipso templi sacro sinu nihil tutum esse, & apud perditos homines nihil pietatem valere, desperatâ corporum salute, ad animorum integritatem libertatemque procurandam vires omnes convertit. Igitur hinc inde cursitans, captivos interrogat, num crederent quæ de Deo Trino & Uno ipsos docuerat? affirmantes, aquâ, quam in vaseculo circumferebat, ritu Catholico abluit; alios aliter juvat, omnes lacrymans solatur, singulos amplectitur. *Filii mei*, inquebat, *quos in Christo genui, utinam vos omnes in sinu meo fovete possent.* Sic nudis cruentatisque crebro ostendiculo pedibus, & brachiis frequentatione Baptismorum defatigatissimis, filios in Christo genitos alloquebatur, cum nescio quis ex Mamalucorum cohorte nebulo, ne tanta pietas aliquot Indos ab captivitate retardaret, Patrem optimum occidere destinat: & de eo actum erat, nisi collineantem latronum alter ab proposito divertisset. De audacia sacrilegum hominem Petrus Mola fortiter redarguit, indignam cælo manum, quæ tantum facinus attentaret, docens. Risit latro, & invito etiam Deo se post mortem cælos petiturum vociferans, felicitatem post susceptum Baptisimum nulli negari, ne ab ipso quidem Deo posse, si in Christum credat, ex hæreticorum placitis asservit. Bis mille & quingenta circiter Indorum capita in hac invasione prædonibus celsisse dicuntur; relicto sine grege Pastore, tantam jaçturam absque spe recuperationis gemente, & ante oculos suos, filios suos, quos in Christo genuerat, ceu pecora, abigi miserè lamentante. Et mutuus erat captivorum dolor, anxie circumspicientium, num quæ à vinculis effugii pateret porta: quâ repertâ ausi sunt aliqui ad Petrum Molam transfugere. His accessere nonnulli, qui sese latebrarum beneficio à prædonum furore exemerant, quos benevolè exceptos ad Incarnationis oppidum dum deducit, ferè mortem reperit; nam plerique mutatâ voluntate tumultuari cœpere, Patrem Molam perfidiæ arguentes, & cum latronibus colludere affirmantes: & jam expeditis armis vim parabant, cum Petrus Mola tumultuantes compellans, Societatis in totam gentem beneficia commemorat, Christophorum Mendoçam nuper à Mamalucis vulneratum, & ab iisdem sibi intentatam pridie necem, aliaque deprædicat. Valuit earum rerum commemoratio in præsentiarum, & quorundam Neophytorum fidelitas, ad compescendum repentinum tumultum. Sed mox casu auctum periculum est: nam Ethnicorum ingens multitudo, pridianæ depopulationis nescia, ad Sancti Antonii coloniam Christo nomen datura ventitans, ut vacuum mortalibus, & humanis cadaveribus fœdam vidit, excanduit; atque turmatim omnes dispersi popularium suorum, ut aiebant, ultores Societatis homines, ceu proditores, ad necem quærebant. Sed jam Petrus Mola evaserat, Silverii Pastoris ex Incarnationis oppido obviam progressi & subsidium adferentis ope, sine quo ob defectissimas vires in via indubiè periisset.

*Latronibus
supplex fit.*

*Periculum
vita adit.*

*Bis mille &
quingenta
capita abigi-
untur.*

*Iteratum
Mole peri-
culum.*

*Socii ad ne-
cem qua-
runtur.*

CAPUT
XV.
*Divi Mi-
chaëlis op-
pidi depo-
pulatio.*

*Vansurkii
periculum.*

FAMA invasionis ad Sancti Michaëlis coloniam perlata Christophorum Mendoçam & Justum Vansurkium ibi curantes perpulit, ut imminens malum quoquo modo possent, averterent. Et quia remanere in oppido intutum erat, oppidanis omnibus suadere conantur, ut secum ad Incarnationis coloniam fugiant: inibi viribus junctis resisti prædonibus posse. Multi dicta Patrum audientes, Vansurkio se ducendos tradidere: quibus obviam progressi Socii & Neophyti ex Incarnationis oppido, Vansurkium cum comitatu penè jam deficientem abundè recrearunt. His in tutum receptis, Vansurkius ad Sancti Michaëlis iter relegens, reliquæ genti suavit, metu imminentis hostis se sylvis abderet. Ipse cum duobus adolescentibus in vacuo oppido remansit, ingenti cum vitæ discrimine; nam plerosque invaserat præteritarum suspitionum virus, & ferebantur aliquot Barbari Vansurkii solitudini insidiari, ad quem defendendum cum aliquot Incarnationis Neophyti processissent, in manus

Mamalucorum incidentes, nequicquàm eos reposcente Vanfurkio, vinculis onerati, in servitutum abacti sunt. Paulò post Antonius Vicudus, dux alterius Mamalucorum cohortis, Antonianæ depopulationis invidentiâ motus, nullâ re laceffitus, Sancti Michaëlis coloniam ingreditur; quam ut inanem vidit, frendit, & vicinitatem circum omnem per quatuor in circuitum leucas explorans, quotquot in ea regione remansisse comperit, captivos fecit. Destructis his duobus oppidis, Caavensium, numerosissimæ gentis Socios JESU desiderantis, conversioni opera dari non potuit.

CAPUT
XVI.
Jesu-Marianæ coloniz devastatio.

Jesu-Marianorum simplicitas.

Curuba occiditur.

Maçeta periculum.

Neophytus mactatur.

INTEREA temporis innumere trepidantium turmæ ad Jesu-Marianam coloniam confluebant, sanctissimorum nominum oppido, & Simonis Maçetæ virtute, quasi asylo, libertatem suam tutaturæ. Frustra tamen; nam nec sacra nomina, nec optimi viri virtus in veneratione perfidis fuerit. Ermanuel Moratus, turmæ Mamalucorum præfectus, cognitâ Jesu-Marianorum multitudine, sumptis ex aliis latronum cohortibus auxiliariibus copiis, & duobus Tupicorum subsidiariorum milibus, mense Martio jam adulto armatum se Jesu-Marianis ostendit. Primores gentis exploraturi, num palam hostili animo tot cohortes venirent, extra oppidum paululum progressi, catenis statim onerati sunt. Simon Maçeta ubi rem hostiliter agi videt, ad reprimendum quoquo modo posset Sacrorum reverentiâ furorem, Cruce manu prætensâ, initiatâ veste indutus latrones adit; quem contemptui habentes, Indorum deceptorem, vix alutâ & centone tectum, fatuumque appellaverit. Circumdabant Patrem optimum nuper in Christo renati filii, & amorem quâ lacrymis, quâ verbis exprimebant: quos inter Curuba, Castiquius potens, filiali confidentiâ apud eum de violentia sibi illata conquestus, ab insigni prædone sclopeti glande transfoditur. Infremuit Simon Maçeta, & homicidam severis verbis pupugit, qui innocenti sanguinis libamento ferox, exerto acinace, Sacerdoti necem intentat. Maçeta verò pulchræ mortis avidus pectus illicò denudat, & inclinat caput, seu punctum transfodere, seu casum obruncare vellet, paratus. Neutrum aulus est sacrilegus, minoremque suam ferocitatem Patris magnanimite passus, ferum recondit: quamquàm in aliis schedis reperio ab prædone acinacis ictum vibratum fuisse, & ope Divinâ in vanum abiisse. Quam rem in medio relinquo. Volubatur interim in suo sanguine Curuba, Christianorum Sacrorum adhuc candidatus, qui antequàm expiraret primo militiæ Sacramento initiatus, vix tyro in Cæli capitolium triumphum duxit. Prædonum interim furore omnia miscebantur. Guiravera cum cæteris oppidi primoribus catenatus; ignobiles manibus post terga revinctis, ceu pecora, abacti, sacraque profanata sunt. Neophytus necem fugiens in ipso amplexu Simonis Maçetæ ingenti ipsius discrimine bombardâ ab prædone transfoditur; qui cum audisset inferni pœnas ob tantum scelus sibi intentari, respondit, ob mala opera Fide Christi munitum ab ipso Deo cœlesti gloriâ privati non posse: quod quàm falsum sit, plumbeis glandibus aliâ occasione ante pœnitentiam interfectus, abundè nunc cognoscit. Ejus cadaver post mortem in sepulchro non repertum, ansam dedit existimandi ab demonibus cum anima sublatum fuisse.

CAPUT
XVII.
Gesta post depopulationem narrantur.

Aliquet captivi redimuntur.

COGNITO Maçetæ periculo, ad eum liberandum ex Archangelorum colonia Petrus Spinosa cum aliquot Indorum centuriis noctu accurrens, scopulo allisus sibi panè cervicem fregit: quo casu tribus horis exanimatus ægerrimè deinde convaluit. Trecenti Neophyti ex Sancti Thomæ oppido, Francisco Diastanio comitante, suppetias etiam laturo eò seriùs pervenere: nam prædam abegerant latrones, plus æquo in re pessima solliciti. Nec aliud properatorum auxiliorum lucrum fuit, quàm aliquot captivos ex ultimis turmis è vinculis fugientes excepisse. Diastanius Simonis Maçetæ orbitati (nam ex tot capitibus duo tantum adolescentes supererant) diu illachrymatus, horruit ad conspectum destructi oppidi, trucidatorum cadaveribus strati: inter quæ passim occurrebant corpora puellarum, ideo occisarum, quòd suo pudori consulere voluissent. Humatis de-

center